

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za četrta leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Ne obupajmo!

Vojaki, ki gredo v vojsko z dvomimo v srcih na zmago, bodo gotovo podlegli. Zato pa pravi poveljniki ne bodo nikdar niti v besedah niti v vedenju kazali pred vojaštvom, da je sovražnik močan in zmaga dvomljiva. Navdušujejo jih ter jim preganjajo. preden odrinejo proti sovražniku, vsakojake temne misli. Kdor bi v vojaštvo skušal zanesti bojazen, se po vojnih členih na mestu umrli.

Isto velja tudi pri narodnem vodstvu. Naši slovanski narodi stoje takorekoč v vednem boju. Posebno o slovenskem narodu se lahko to z vso pravico trdi. Sovražnike imamo na vseh straneh. Ali ni v takem položaju v prvi vrsti potrebno, da imamo neustrašene bojvne? Kdor bi skušal ljudstvo begati, da zdvoji nad mogočo zmago, zakrivil bi neodpuščno izdajstvo nad narodom. Zato pa je treba nevstrašenih in res idealnih voditeljev, ki pri nobeni priliki niti z mišico na obrazu ne mignejo, ako bi res bila nevarnost velika, polčrta obupen. Ljudstvo ne sme brezupa nikoli poznati, kajti kakor hitro se je ta vcepil v vrste narodnih bojvnikov, je poraz tudi že skoraj neizogiben. Nasprotno pa se osmeši še tako močan nasprotnik, ako ljudstva ni zaupustila navdušenost.

Oboje smo videli pri zadnjih deželnozborskih volitvah. O nekem koroškem voditelju se je pripovedovalo, kako se je javno izražal o obupnem položaju koroških Slovencev ter izrekel, da je ohranitev slovenske narodnosti na Koroškem zelo dvomljiva. In kaj se je zgodilo? Nasprotniki so porabili ljudsko obupanje, napeli vse sile in na celi črti prodrli. Slovenci so zgubili dva mandata, a to enega v najbolj močni slovenski postojanki, v velikovškem okraju. In ali je končno čudno, da je ljudstvo v tem okraju obupalo, ko mu je že imenovani voditelj kot edini narodni kandidat podal v svojem oklicu tako vzpodbujajo. „Če me ljudstvo voli, bom delal, kar zamorem; če me ne voli, bom Bogu hvala ležen, da me oprosti velike skrbi.“ Ljudstvu se je smilil tak neodločen kandidat ter se je dalo pregovoriti za nemškutarskega moža, ki je imel polna usta korajže in obljub.

Poglejmo pa si našo Štajarsko! Pred nekaterimi leti je vstal zoper našo narodnost hud, in kakor je bilo videti, tudi močan sovražnik v obliki lista „Štajerc“, ki je preplaval s hudobnim namenom vse naše vasi in sela in sicer se je delil ljudem brezplačno. Za listom pa so stali združeni nemškutarji Spod Štajarske. Bil je to najbrže njihov zadnji obupni naskok, da vzamejo Slovencev vsaj nekaj postojank. Lepega denarja jih je stala ta mobilizacija na jezik in vero naših dedov. Naši voditelji so gotovo sami slutili večjo nevarnost, kakor je sploh mogoča od te strani. Toda svoje bojzani niso pokazali. Saj tak hinavski nasprotnik se ničesar bolj ne boji, kakor če se mu kaže vedro lice in ponosno čelo. Ljudstvo je iz vedenja in pisave od naše strani spoznalo, da ta sovražnik v Ptuj ni resen, temuč smešen ter tako tudi vpoštevalo njegove sladke klice. „Štajerčevi“, t. j. nemškutarski kandidatje so dobili tako smešno malo glasov, da se jim pač ne bo ljubilo se znova še kdaj

smešiti. Nemškutarski kandidatje so pri zadnjih državnoborskih volitvah dobili mnogo več glasov, kakor pa sedaj, dasi tedaj še ni bilo „Štajerca“ in njegove stranke.

Zmago nam je prinesla vera v se in v našo bodočnost. Ako bi bili le tarnali in obupavali, se je to vedno opazovalo. Ali bi si bili slovanski narodi na Balkanu priborili kdaj zopet svobodo ter si ustanovili lastne države, ako bi bili Turki z njimi lepo postopali? Ne, ravno turška krutost jim je pripomogla k temu. Le v vednem boju s krvoločnim tlačiteljem so si ohranili spretnost in junaštvo. Ravnotako si tudi pri nas nemško tarstvo s svojimi nasilstvi vzgaja v nas zmagovalce.

Wolf-Schalkova afera.

Nekdaj so ga častili in slavili kakor boga. Wolf tu, Wolf tam, kjer se je pokazal, so ga pozdravljale tevtonske device v nedolžnobelih oblekah, burši so tulili navdušenja, občinski odbori so ga sprejemali v fraku z globokimi pokloni, in stare, v boju za narodne pravice častno osi-vle glave so se spoštljivo klanjale njemu, ki je imel priti, da reši izvoljeno nemško ljudsko slovanskega bavlava in povede svoje izvoljence v sveto tišino Votanovih gajev v tevtonburškem lesu, po katerih se cedi v potokih med in mleko pangermanske, edino zveličavne, črno-rdeče-zlate kulture. Bilo — prošlo.

Onega Wolfa, onega oboževanega Wolfa ni več, kajti strgali so mu ovčji plašč s pleč, in pokazal se je v pravi podobi — volk, požrešaj, nenasitljivi volk, ki je svojo občo priljubljenost zlorabljal v najsebičnejše, najostudnejše namene. Sicer mu še sedaj pojo slavo, ali to so fanatiki brez lastne sodbe, brez lastnega prepričanja, ljudje ki tulijo, ko čujejo druge tuliti, ki so vredni svojega propalega mojstra. Da, propalega, skrajno propalega moramo imenovati človeka, ki izrabi neizkušenost mlade, za narodno stvar in njene prvoborilce navdušene deklice v svoje podle namene, da zadosti svoji strasti. Človek oženjen, obče spoštovan, na čelu stranke, ki ji je narodnost edino geslo, tak človek bi pač moral obvarovati svoj značaj čist in jasen kakor solnce, ali Wolf je svojega zakopal v blato nemoralnosti, podlosti, v gnoj navadnega in političnega sleparstva.

Zapeljal je neizkušeno deklico; ali to mu ni bilo dovolj, še jasnejše je moral pokazati svojo divjo, res volčjo naravo. Svojemu najboljšemu prijatelju, kateri se je navede za Wolfov zločin poročil z ono deklico, se ponudi za pričo pri poroki in za botra prvemu otroku. Večjo nesramnost je že težko pomisliti. — Sicer se ta slučaj ni sodno obravnaval pred porotniki v Mostu na Češkem, ali Wolf je le ob tej priliki povedal vzrok temu naravnstvenemu zločinu, in vzrok so — Čehi, kajti volilni boj ga je toliko razvnel, da se je izpozabil. — Podlost za podlostjo.

Ali nekaj dobrega je pa le imela Seidlova afera — razkrinkala je Wolfa, počrnila mu svetniški svit narodnega junaka in ga pokopala v nič, iz katerega je izšel. Sicer se je še parkrat pognal kvišku, ali to so zadnji gibljaji umirajočega predno se loči iz tega sveta. Tak zadnji gibljaj je tudi njegova tožba proti posl. Schalku in drugim, ki so bili tolikanj samozvestni in pošteni, da so strgali Wolfu krinko poštenosti raz nepošteno lice.

Vsenemškemu posl. Schalku, nekdanjemu drugu Wolfovemu v vsenemškem klubu, se imamo zahvaliti, da je Wolfa pokazal svetu takšnega, kakor je v resnici. On je največ storil zato, da se Wolf vrže iz vsenemškega kluba in on je napisal brošuro „Warum ich Herrn Karl Hermann Wolf für ehrlos erklärt habe“, radi katere ga sedaj toži Wolf. — Gotovo nismo prijatelji vsenemške ideje, ne, obsojamo jo najstrožje, in akoravno je poslanec Schalk, menda najmlajši član državnega zbora, eden izmed prvih njenih razširjalcev, ali vendar moramo reči, da nam je on najsimpatičnejši Vsenemec, kajti močnatost in iskren značaj nam je vedno povšeči, posebno pa pri naših nasprotnikih.

Sicer obravnava do danes, ko to pišemo, še ni končana in dasiravno je izid še v rokah porotnikov, ali bodisi ta takšen ali takšen, Wolf se ne opere več, kajti obravnava ga je pokazala v taki luči, da se nepristransko sodečemu človeku, naravnost rečeno, gabi. Človek, ki v svoji strasti onečašča najsvetejša čustva človeškega srca, ljubezen in prijateljstvo, ki več ne razloči, kaj je moje, kaj je tvoje, ki si javno išče mučeniškega venca v narodnostnem boju, skrivaj pa ponuja svoje moči drugi državi, katero sicer iz istih narodnostnih ozirov črti iz dna duše, ali je za takega človeka še mesta med ljudmi? Pa to ni še vse. Obravnava je dokazala, da se je Wolfov časopis „Ostdeutsche Rundschau“ vedno boril z velikanskim deficitom, do 40 in še več tisočev, in dasiravno sedaj trdijo priča, da Wolf ni vedel odkod prihajajo pokritki, se bo le tuptam komu malo čudno zdelo, da prva oseba pri listu ne bi vedela, odkod denar, če je blagajnica prazna. Nam se pač zdi, da je Wolf prav dobro vedel, da mu polnijo blagajnico prav oni židi, katere je javno napadal na najhujši način. Ravno tako bo tudi s sladkornim kartelom, od katerega je dobila „Rundschau“ nekaj Judeževih srebrnikov, samo da molči, ko so drugi listi razkrivali krivice, ki so jih delali večkratni milijonarji revežu kmetu. In Wolf, izdajatelj časopisa ne bi vedel za to? Naj gre to komu drugemu pripovedovati!

Kakor smo rekli, obravnava do danes še ni končana, akoravno že traja celi teden. Ako bo imela nepovoljen konec za Wolfa, je mož tudi gmotno ubiti, kajti stroškov se je nabralo nad 60 000 K, katerih pa on nikakor ne premore, ako gre tudi beračit okrog svojih somišljenikov. Najbrž potem stori, kakor je že sam rekel — ustrelil se. Mi mu sicer ne želimo takega konca, ali izgine naj pač, izgubi naj se, da ga ne bo nihče več videl izmed onih, kateri so kedaj ališali kaj o njem.

Tako bi bila Wolfova stvar pri kraju, in v kratkem bi se komaj še kdo spomnil, da je bil

nekdanj človek, ki jo znal voditi za nos ne samo svoje bližnje znanca, temuč celo avstro-ogrsko državo z drugimi vred. In res čudno, da je ravno pri nas mesta za ljudi Wolfove vrste, in ne le navadnega, priprostega mesta, ampak pot jim je odprta do najvišjega.

Kdo bi si bil kedaj mislil, da bo oni zakonni urednik celjske „vahtarice“ kedaj igral tako čudno vlogo v avstrijski zgodovini! Gotovo nihče, ali Wolf se je v kljub tej nemogočnosti vzpenjal vedno višje in višje. Ne, ne odreka mo, zmožnosti, ali najstrožje moramo obsojati človeka, ki porabi svoj dar v škodo drugim. Gorje državi, v kateri je blagostanje ljudstva odvisno od takanih ljudi, kakor je Wolf, in resnica je, da je ravno on precej časa komandiral v državnem zboru. Končno se je pa le že istim njegovim najožjim prijateljem zdelo preveč in Wolf — je padel.

O izidu obravnave poročamo na drugem mestu.

Celjske in štajarske novice.

(„Celjskega Sokola“) občni zbor se bo vršil v soboto, dne 13. t. m. zvečer ob 8. uri v čitalnici. Na sporedu je med drugim sklepanje o spremembi društvenih pravil. Ker o tej točki sploh ni mogoče drugače sklepati, kakor če je navzočih polovica članov, nadejati se je kar največje udeležbe.

(Slovensko drsališče) last „Dijaške kuhinje“, na prostoru, ki ga je prejšnja leta rabilo nemško drsališko društvo, je otvorjeno. Ako je drsališče odprto ali pa zaprto, naznanil se po napisih, ki bodo izobešeni v trgovinah g. Vaniča v „Narodnem domu“ in na voglu Graške ceste. — Vstopnice za celo sezono je dobiti v posojilnici, dnevne vstopnice na drsališču. Vstop za celo sezono za rodbino 3 oseb 8 K, za vsako nadaljnjo osebo 2 K. Dnevne karte po 20 v, za dijake 10 v. Za izposojene drsalke je plačati pri vsakokratni uporabi 40 v, dijaki 20 vin.

(Porotne obravnave v Celju.) Zadnji ponedeljek stala je pred porotniki Jozefa Jurička 21 let stara dekla pri Wallandu pri Sv. Petru v Savinjski dolini zaradi hudodelstva detomora. Obtožena je bila, da je dne 16. oktobra t. l. zadušila novorojeno dete in je zakrivila hudodelstvo po §§ 134. in 139. k. z. Zagovarjala se je, da ni imela namena umoriti svoje dete, te muč, da je isto umrlo, ker se je opustila potrebno pomoč pri porodu, ker se je sramovala tamošnjih možkih. Porotniki so zanikali namen umora in potrdili drugi slučaj. Sodni dvor ji je priznal 3 leta težke ječe poostrene s postom in trdim ležiščem vsako leto 16. oktobra. — V torek je stal pred porotniki Franc Bogovič iz Dolenjevski radi hudodelstva požiga. Obtožene je sin premožnih staršev in je hotel s požigom doseči, da bi po svojih starših podedoval nova poslopja. Zato jih je sklenil zažgati. Ravnal je jako prebrisano. Narezal je različno dolge konce sveče, namočil cunjce s petrolejem in na treh krajih naenkrat zažgal. Na enem kraju se je ljudem posrečilo pogasiti netivo, predno je kaj drugega začelo goreti, na dveh mestih so pa pogasili šele, ko je že slama začela goreti. Obtožene je popolnoma priznal. Porotniki niso razumeli drugega vprašanja, ali je obtožene več kot enkrat na istih ali na različnih objektih hotel zanetiti in ali je tudi samo enkrat v resnici začelo goreti. Prvo vprašanje glede požiga so potrdili enoglasno, drugo pa zanikali. Predsednik je bil v zadregi, kako naj kaznuje obtoženca, ker so ga porotniki z drugim vprašanjem oprostili hudodelstva, katerega so spoznali krivim s potrditvijo prvega vprašanja. Končno se je predsednik kar v dvorani podomače pobotal s porotniki in prisodil obtožencu najmilejšo kazen 3 let z enim postom mesečno. — V sredo in četrtek stal je pred porotniki 31letni Janez Pungradič, čevljar v Celju, rojen in pristojen v Zavrču, okraj Ptuj. Obtožen je bil hudodelstva zavrznega umora, storjenega s tem, da je dne 29. septembra t. l. na potu iz Celja v Šoštanj, kamor se je na semenj peljal, umoril svojo neporočeno družico Marijano Persoglio, kramarico v Celju. To je spoznal kot vojak in je potem, ko je od vojakov prišel, živel do njenega umora skupno z njo.

Imela sta štiri otroke in petega je nosila, ko je bila umorjena. Živela je prav slabo. Priče so potrdile, da jo je večkrat pretepeval in da je posebno grdo ravnal z otroci. Hotel se je na vsak način iznebiti. Ker pa ni mogel tebi nič meni nič kar tako brez vzroka jo pustiti, ker je, kakor omenjeno, imel z njo štiri otroke, sklenil jo je na drugi način odpraviti. Tudi se je proti drugim večkrat izrazil, da bo že naredil konec tej stvari. Bil je pijanec in kvartavo, ter mu je še morala njegova družica denar dajati, da ga je zapravljala. Zato je ta družina živel v taki bedi, da je jo! Kakor smo omenili, peljal se je Pongradič 29. septembra t. l. v Šoštanj na semenj. Zraven sebe je silil tudi Marijano Persoglio, dasiravno je ta bila nekaj bolna. Po njegovem prizadevanju se je vendar slednjič odločila, da je šla z njim. Med potjo na cesti v Veliki Pirešici jo je pa ustrelil. On dejanje taji. Zaslišanih je bilo 41 prič, katere so opisale njegovo navidezno žalost in njegovo smešno obnašanje na licu mesta, in kjer je nesrečnica tudi smrt storila pozneje. Zagovarjal se je sicer, da je bila Persoglio od roparjev napadena, a okolščine so govorile, da je edino le on tisti zločinec. Pri obravnavi se je Pongradič obnašal prav sirovo in nedopustno. Kregal se je vedno s posamezniki, ki so dokazovali zločin. Vsaki priči, ki ni govorila v njegov prid, je v obraz pravil, da je krivo prisegla in da laže. Izrazil se je, da ti ljudje vsi za gambe prisegajo. Predsednik g. dež. sodni svetnik Perko, ga je moral večkrat opominjati naj se spodobno obnaša, a opomini so ostali brezuspešni. Porotniki so ga spoznali krivim zavrznega umora z 10 glasovi proti 2 glasoma in ga je sodni dvor na to obsodil na smrt na vešalih. Po razglasitvi obsodbe, ki obtoženca ni niti pičice pretresla, se je začel isti groziti nad porotniki ter preklinjati in napravil bi bil gotovo velik škandal, če bi ga ne bili takoj odvedli iz sodne dvorane. Zdaj se bode že pomiril. — Nadalje je obsodilo celjsko porotno sodišče cigana Müller-ja in Seeger-ja, ker sta dne 17. septembra t. l. oropala Franca Dranschbacherja na cesti med Mislinjem in Slov. Gradcem za 7 K 10 v, tobak, pipo in steklenico zdravila, vsakega na 10 let težke ječe.

(Nesreča v cinkarni v Celju) Pred kratkim je podšlo delavca Josipa Šribarja. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer je minoli teden vsled dobljenih bolečin umrl.

(Osebnosti) Poštno ravnateljstvo v Gradcu je imenovalo poštne asistentom sledeče praktikante: Pavla Marčič za Maribor, Karola Pšeničnik in Jaroslava Novotny za Zidan most in Simona Hrovatin za Ptuj.

(Iz Gotovelj) se nam k zadnjemu dopisu v „Domovini“ poroča, da je občinski odbor že dne 1. decembra lanskega leta soglasno sklenil resolucijo radi slovenskega vsučilišča v Ljubljani, katerega se je tudi takoj poslala na pristojno mesto.

(Dvornazredna ljudska šola v Gotovljah) katerega se je lanske jesen na novo otvorila, razširila se je po sklepu deželnega šolskega sveta v trirazrednico z dnem 1. decembra 1902, ter je kot suplentinja nastavljena gđ. Moos.

(Tretje učiteljsko mesto na razširjeni trirazredni ljudski šoli v Gotovljah) — III. plač. razred — je razpisano do dne 25. decembra t. l. Prošnje je naslovljati na krajni šolski svet v Gotovljah, pošta Žalec.

(Hranilnica in posojilnica v Gotovljah), ki je začela delovati meseca novembra t. l. nepričakovano dobro uspeva. Imela je že prvi mesec blizu 40 000 K denarnega prometa.

(Pri Sv. Petru v Sav. dol.) izvoljen je županom sedaj že drugič gosp. Štefan Mastnak. Svetovalci pa so gg. Ušen Vinko, Wolf Josip, Škorjanc Matevž in Karnovšek Martin. Slava vrlim volilcem, ki so stali kot en mož za pravice svoje in celega naroda.

(Nekdanji šentpeterski „Feuerwehr“) se je prelevil v „Požarno brambo“ ter si izvolil svojim načelnikom g. Ušen Vinkota. To je nad vse vesel preobrat pri Sv. Petru v S. d., ker je tako odstranjen zadnji spomin na nekdanjo nemško trdnjavo in je Lenkova stranka docela poražena. Upamo, da se s tem naseli mir v občini, ter bodo vse moči obrnjene v povzdigo gospodarstva

in narodnosti. Tudi požarna bramba se bode obnovila in zdajno pomnožila.

(Čudne razmere na Vranskem.) Ponedeljek 1. grudnia se je otvorila tukaj nova slovenska šola. Radovednost me je ghalala, da sem šel k otvoritvi šole. Pa kaj čujem! Nagovor šolskega načelnika je bil nemški in odgovor na ta nagovor tudi nemški. Jaz grem še enkrat v, da pogledam napis. Mislil sem si, da bo na šoli napis: „Südmarschule“. A bil je lep slovenski napis: Ljudska šola. Kako pride to, da se je govorilo pri otvoritvi nove slovenske šole na Vranskem v blaženi nemščini? Ali se ne more gospod baron, ki je šolski načelnik, toliko ponižati, da bi se slovenski naučil? Ali mora sploh on biti načelnik? Kaj pravijo k temu narodni krogi na Vranskem? Mi pričakujemo odgovora.

(Ženo ubil) je pred očmi otrok posestnik Anton Grobelšek v Pilštanju. Mož že dolgo časa ni pri zdravi pameti in je ta zločin storil v blaznosti. Petero malih otročičev je bilo priča tega groznega dejanja.

(Konjice.) „Slov. pevsko društvo“ ima svoj letošnji redni občni zbor dne 14. decembra ob 8. uri zvečer v čitalniških prostorih po sledečem sporedu: 1. Pozdrav predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. poročilo računskih pregledovalcev; 5. volitev novega odbora; 6. slučajnosti in nasveti.

(V Žetalah pri Rogatcu) na trirazredni šoli je nastavljen od 1. novembra t. l. g. Jos. Korban, izprašan kandidat ljubljanskega učiteljskega kot provizorični učitelj.

(Častnim občanom) imenovala je občina Sv. Marka pri Ptuj v pokojenega učitelja g. Ivana Možina.

(Nesreča na železnici) Blizu Maribora je povozil pretekli teden vlak Ferdinanda Muhiča. Da se na železnicih, posebno na južni dogaja toliko nesreč, je krivo edino pomanjkanje osebja. Kjer je opravila za 12 oseb, jih ima južna železnica samo po 10 itd. Zato pa ni čudno, da se pripeti toliko nesreč.

(Čitalnica v Mariboru) vprizori dne 14. t. m. v „Narodnem domu“ v Mariboru igro „Rokovnjači“.

(Umrli je) v Gradcu vsučiliški profesor g. dr. Franc Klinger v dobi 71 let. Predaval je pastorelo.

(Nagla smrt) V Gradcu je zadela srčna kap č. g. Franca Naprudnika, duhovnika lavantinske škofije. Našli so ga zjutraj mrtvega poleg postelje.

Druge slovenske novice.

(Žensko izobraževalno društvo v Ljubljani) je imelo v nedeljo svoj komers. Predavalo se je o mnogih potrebah in težnjah žensk, za napredek in za splošno izobrazbo. Udeležba je bila sijajna.

(Utom v cerkvi.) V Trnovem v Ljubljani je minoli teden vlomil neznan tat v cerkvi vse nabiralnike ter pobral iz njih ves drobiž. Tatu še ni bilo moči zaslediti.

(Volkovi in medvedi na Kranjskem) Pretekli teden se je priklatil v vas Ig pri Ljubljani velik volk. Neki gospodar ga je zapodil z motiko. V snegu so pa zasačili tudi medvedove sledi. Trdi se, da sta se ti zverini priklatili najbrž iz kočevskih gozdov. Torej na Kranjskem še niso iztrebili teh zverin. Pri nas na Spod. Štajarskem smo seveda varni.

(Samomor.) Dne 3. t. m. se je zastrupila v Trstu 19 letna služkinja Marija Švagelj iz Štanjela na Krasu. Vzrok nesrečna ljubezen.

(Požar na železnici.) Dne 5. t. m. vnel se je na južnem kolodvoru v Trstu požar na vagonu premoga.

(Zastrupljen pred oltarjem.) Predzadnjo nedeljo se je v Bistrici občina Pulst na Koroškem po zavžitju vina zgrudil na tla tamošnji župnik. Morali so ga odnesti izpred oltarja. Državno pravdnštvo je že poseglo vmes in konstatira se, da je v cerkveni kleti nekdo zastrupil mašno vino. Hudodelcu še niso na sledu.

(Spomenik škofa Šterka.) Iz Trsta se nam poroča, da so tam pretekli teden postavili veličasten spomenik na grobu rajnega Slovenca škofa Šterka. Udeležba je bila mnogobrojna, kar se vidi, da je slovensko prebivalstvo ljubilo svojega škofa, ki je bil Slovencem vedno v pomoč v političnih, gospodarskih in cerkvenih zadevah. Napis na spomeniku je latinski.

(Nesreča.) Na Koroškem v Moščenici je J. Žalčar tlačila krompir v vrel kotel. Pri tem se je preveč nagnila in padla na glavo v kotel. Njen sin jo je sicer takoj rešil, a opekla se je tako, da je v 24 urah potem umrla.

(Nesreča.) Minoli četrtek je popraviljal v Gorici elektrotehnik Avgust Pozzetti na južnem kolodvoru električno svetilko. Pri tem pa je padel s stojala in vse železo s svetilko nanj. Nesrečnež je takoj umrl.

(Velikanski konkurz.) Celovsko dež. sodišče proglasilo je konkurz nad tovarno za celulozo v Beljaku. Tovarna je še nova. Pasiva je nad milijon. Oškodovanih je mnogo slovenskih kmetov na Koroškem, ki so vozili les za tovarno. Nekateri so tako prišli celo ob svoje imetje.

(Burja v Trstu) je letos silovita in razsaja silno. Pretekli teden je prevrnila železni drog neke cestne svetilke. Ikre so letele na neki vagon s premogom, kateri se je vnel in je zgorelo nad 100 met. stotov premoga in mnogo blaga, ki je bilo naloženo pred skladiščem. Škode je okoli 5000 K.

Dopisi.

Iz St. Pavla pri Preboldu. Gotovo mi dovolite, cenjeni gospod urednik, toliko prostora, da opišem, kolikor je moja malenkost sposobna, veselico, katero je priredila latkovaška požarna bramba dne 23. listopada.

Prva točka sporeda je bil kratki in ginljivi govor, katerega je govoril strokovnjak g. Ivan Kač iz Žalca. Taisti je zelo navdušeno vplival na ljudstvo. G. Ivan Kač je govoril tako ginljivo, da se je marsikateremu potočila solzica po obrazu. Gromoviti "živio" po končanem govoru, je pričal, da je govornik govoril iz srca v srce.

Veliko simpatij si je pridobil g. Kač za svoj govor, svoje sodelovanje in izpodbudo. Bodi mu tem potom izrečena iskrena hvala! Čast, komur čast.

Druga točka sporeda, srečolov z mnogimi lepimi dobitki, nudila je mnogo zabave, prinesla pa tudi dosti čistega dobička. Dobitki so bili večinoma darovani, zato bodi vsem darovalcem dobitkov, kakor tudi onim, ki so z denarnimi prispevki pripomogli lepemu uspehu srečolova, in taistim, ki so pri dražbi dobitke neustrašljivo visoko cenili, izrečena srčna hvala.

Vsa čast in hvala pa še posebej vrli žalski in šentpeterski požarni brambi, med kojima je bila zastopana tudi prekopska, za njih obisk in blagohotno podpiranje.

Hvala pa tudi vsem rodoljubom, ki se niso odrekli našemu vabilu, ampak se mnogobrojno udeležili naše veselice, ter izdatno prispevali, da se je veselica tudi v tem oziru tako dobro obnesla. Bog plati!

Slišalo se je pa tudi mnogo napitnic, po zdravov ter vzpodbudljivih besed, katerim so od navzočih doneli kreпки "živio".

Sedaj ples, sedaj ubrano petje nas je prav prijetno zabavalo pozno v noč. Hvalevredno je igrala godba, katera nas vobče ob vsaki priliki prav pridno podpira.

Vsa čast pa tudi požarni brambi, katere delovanje in mišljenje je slovensko, kakor tudi komando. Kličemo ji: "Le tako naprej v pričetnem delu; poprijeli ste se najbolj človekoljubne naloge, pomagati svojemu bližnjemu, darovati zanj, če treba, tudi življenje. Ljubezen do bližnjega vas je združila, ljubezen med vami naj vedno klije in dije."

Iz Loke pri Zidanem mostu. Razmere v naši občini postajajo čim dalje tem bolj neznozne in to vse zaradi nestrpnega postopanja moža, kateri bi v naši občini rad igral prvo vlogo. Pri zadnji občinski volitvi se je valed pčile udeležbe volivcev voditelju cementne tovarne v Zidanem mostu zopet posrečilo zleisti v občinski zastop, v katerem hoče brezobzirno vladati in

terorizirati celo občino. Kolikor temu gospodu manjka omike in izobraženosti, to boče on nadomestiti s sirovostjo in divjim obnašanjem, vled česar se ne smemo čuditi, da je gosp. tovarniški vodja pred kratkim nekemu gospodu vprilo mnogo drugih na njegovo prijazno vprašanje o neki zadevi odgovoril "Halten Sie das Maul!".

Kdor se gosp. vodji cementne tovarne noče brezpogojno klanjati in podvreči njegovi volji, ta mora računati z njegovim sovraštom. Tudi na šega občespoštovanega in pri vseh strankah jako priljubljenega izvrstnega občinskega zdravnika je navedeni gospod začel preganjati in sicer brez vsakega vzroka.

Naš gospod občinski zdravnik se namreč ne more v vsakem oziru podvreči njegovi volji, ker se mora zdravnik ravnati po svojih službenih in zdravstvenih predpisih, kateri se ne vjemajo vsakokrat z interesi gospoda voditelja, in ker more imeti zdravnik občni blagor celega prebivalstva pred očmi in delati v vsakem posameznem slučaju nepristransko v interesu vsakega njemu izročene bolnika. Hvaležno mramo torej tudi na tem mestu omeniti, da smo z našim občinskim zdravnikom tukaj jako zadovoljni.

Omenimo naj še, da je gospod voditelj cementne tovarne nasprotnik Slovencev, med katerimi živi, in vled tega seveda tudi nasprotnik vseh Slovencev, kar je ta gospod, ki sploh ne zna slovenski, med drugim dokazal tudi s tem, da je svoječasno glasoval zoper prošnjo občine Loka za ustanovitev slovenske gimnazije v Celju.

Lastnica cementne tovarne pa je hrvatska eskomptna banka v Zagrebu in radovedni smo, kaj bi rekli gospodje v Zagrebu, ako bi izvedeli kako se njen uradnik v Zidanem mostu obnaša!

Za danes naj te vrste zadostujejo, pri prihodnji priložnosti in potrebi bomo pa še kaj povedali.

Politični pregled.

(Državni zbor) je razpravljal pretekli teden o nujnih predlogih glede krošnjarstva. Za tozadevno podrobno razpravo se je oglasilo 50 govornikov. Posl. Biankini je ostro zavrnil Nemce, ki so zasramovali bosenske krošnjarje, ter jim je resnico povedal, da kaj bi pa ti tevtoni rekli ko bi se jih v Bosni tako sramotilo in izganjalo. Nato so odgovarjali posamezni ministri na različne interpelacije. Razpravljalo se je nadalje o nedeljskem počitku trgovskih uslužbencev. Odsek je sklenil, da je brez razločka dovoljeno ob nedeljah in praznikih k večjemu štirurno delo predpoldne. Prihodnja seja drž. zbora bo 10. t. m.

(Položaj v Avstriji.) Nemci so zdaj dodelali svoj elaborat v svrhu češko-nemške sprave, ter so ga predložili češkim strankam. Seveda so ti nemški patroni še vedno na stališču uzakonjenja nemškega državnega jezika, vendar pa privolijo Čehom v čeških okrožjih češki notranji jezik. Torej samo nekaj. Čehi so seveda odklonili te nemške predloge in bodo sami sestavili protielaborat za češkonemško spravo. Seveda je gotovo, da ne pride do sprave, in je res škoda časa, ki se bo porabil za te poskuse. Sicer pa tudi ni mogoče priti do sprave, ker Nemci ne odjenjajo od svojih krivičnih zahtev, a Čehi so pa že itak preveč pravičnih zahtev popustili in jim seveda ni mogoče več popustiti. Poroča se, da hoče cesar sam posredovati v tej stvari.

(Avstrija) odpove Italiji, Srbiji, Bolgariji in Rumuniji trgovinske pogodbe takoj, ko bo v pogodbi edina z Ogrsko. Tozadevne pogodbe so se pričele dne 7. t. m. na Dunaju in ne v Badimpešti kakor se je mislilo.

(Nemčija.) V nemškem državnem zboru bo kmalu sestavljen trgovinski tarif. Potem pa bo Nemčija odpovedala vsem državam trgovinske pogodbe. Eni državi je že odpovedala in za to pa sledi Avstrija. Naša država je torej zdaj prva na vrsti, kateri se odpove trgovinska pogodba.

(Rumunija.) Zadnji teden otvoril se je rumunski parlament s prestolnim nagovorom. Kralj je povdarjal, da Rumunija živi zaupanje celega sveta. (Seveda najbolj pa Nemčije. Op. ur.)

(Macedonija.) Rusija in Avstrija ste posegli v macedonsko vprašanje ter zahtevali od Turčije

reform v Macedoniji. Zahteva se, da so kristjani enakopravni z mohamedanci povsod, tudi kar se tiče višjih uradniških mest, se imajo ista popolniti s kristjani in mohamedanci. Turški sultan je sicer sankcioniral te reforme, a gotovo je, da ostanejo le na papirju. Seveda je že to čudno, da se je sultan takoj vdal. Misli si je, saj ostane vse pri starem, kajti obljubiti in dati je preveč. Spomladi gotovo izbruhne splošna vstaja.

(Rusija.) Revolucionarna propaganda v Rusiji se vedno bolj širi. Živahno gibanje je nastalo že med učitelstvom. Mnogo učiteljev je bilo odstavljenih od službe, ker niso ubogali opomina nadzornikov, da je to gibanje nepoštavno in proti duhu vlade.

(Meksiko.) Meksikanska vlada je izdala na črt zakona glede zvišanja uvozne carine. Povod jej daje, da bodo razne evropske države v kratkem prisiljene v Meksiko kupovati veliko množino srebra za kovanje srebrnega denarja. V severo ameriški skladnici je zmanjkalo srebra in prilično hoče meksikanska vlada izkoristiti.

(Maroko.) Vataja v severoafriški državi Maroko se vedno bolj širi. Te dni je prišlo med vstaji in vladnimi četami do velike praske. Na obeh straneh so bile velike izgube, vendar so vstaji premagali sultanove čete, in je sam sultan komaj pete odnesel, da ga niso ujeli.

(Kitajska) je vpeljala splošno vojaško dolžnost in triletno vojaško službo.

Razne stvari.

(Wolf-Schalkova afera) je za sedaj že končana. Porotniki v Mostu so dali Wolfu prav. Sicer je bilo pričakovati takega izreka, ker je bila porota sestavljena iz samih Wolfovih privržencev, ali tako splošne obsodbe Schalkove in njegovih drugov nismo pričakovali. Pa naj je Schalk obsojen, Wolf vled tega v očeh nepristranskih motrilcev ni niti za picico čistejši, temuč ostane stari volk. Sodišče je obsodilo Schalka na 16 dni zapora ozir. globo 800 K in Wüsta na 20 dni zapora ozir 1000 K globo. Stroškov plača Schalk dve tretjini. Wüst eno tretjino. Wolf pa mora eno tretjino Schalku povrniti, ker je sodišče izločilo radi zastarelosti iz tožbe Schalkovo brošuro. Schalkov zagovornik, dr. Berger, je prijavil ničnostno pritožbo, torej bomo še imeli morda kdaj priliko izpregovoriti o ti stvari.

(Cesarjev dar.) Naš cesar je podaril papežu povodom petindvajsetletnice pontifikata svojo sliko v naravni velikosti.

(Nova naprava na poštah.) Začetkom prih. leta se bo, upeljal na poštah v Avstriji nov takozvani "elektro-avtomatični stroj za znamke". Ta stroj bo sam vlagal pisma, jih frankiral in zaznamoval s pečati. Država bo imela s tem mnogo dobička, ker tako odpadejo provizije za prodajanje znamk.

(Statistika hiš.) Leta 1900 je bilo v Avstriji 3.584.262 hiš. Na Štajarskem jih je bilo 201.365, na Koroškem 51.003, na Kranjskem 87.366. Novih hiš se je sezidalo na Štajarskem 6218, na Koroškem 1340, na Kranjskem 3222. Največ hiš ima seveda Dunaj in sicer 33.130. Praga jih ima 4598, Gradec 5384, Ljubljana 1596, Celovec 1096, Maribor 1053, Celje 321, Ptuj 304.

(Imenitna razsodba.) Žid, trgovec Ziegler je stal te dni pred okrožnim sodiščem v Olomouci radi krive. Deficit je znašal nič manj kot 150.000 kron. Sodišče mu je prisodilo — 14 dni zapora.

(Ministri igralci.) Povodom 25 letnice bavarskega finančnega ministra so imeli ministri zabaven večer pri ministrakem predsedniku. Igrala se je tudi igra "Veseli in trpljenje finančnega ministra". Igrali so ministri. Justični minister je igral vlogo — davčnega sluga.

(Aktivno vojaštvo v Avstriji.) Leta 1880 je bilo v Avstriji v aktivni službi 162.423, leta 2890 pa 187.507 in leta 1900 pa 229.037 vojakov. Iz tega je razvidno, da raste število aktivnega vojaštva jako hitro od desetletja do desetletja.

(Preseljevanje Evropejcev v Ameriko.) Lanškega leta se je preselilo iz Evrope v Ameriko 348.775 ljudi in letos do 1. novembra 484.610 ljudi. Veliko število izseljencev je seveda tudi pričakovati meseca novembra, za katerega še nimamo statistike, kar ti 2. 1. novembra se jih je preselilo okoli 3000. Število izseljencev se torej čudovito širi.

2 lahke, fine sani

naprodaj

Ka, pove upravnistvo "Domovina". (511) 2-1

VRANSKO, dne 7. decembra 1902

Luka Gradišnik
prakt. zdravnik.

(510)

Ia Pristen
kranjski laneno-oljniati firnež.

Ia čisto kranjsko laneno olje,

Ia sladko jedilno laneno olje

priporoča ADOLF HAUPTMANN,
prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in
(255) kleja v LJUBLJANI. 10-6

Mešane lase

kupuje vsako množino po najvišji ceni JOS.
ERRATH v Mokronogu na Dolenjskem.
(449) 10-9

Postranski zaslužek
trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim,
deloljubnim in stalno naseljenim osebam
s povzetjem zastopa domače zavarovalne
družbe prve vrste. — Ponudbe
pod „1.798“ Gradec, poste restante.

Osle, brusne kamne
za srpe in kose

priznana najboljša blago, 100 kosov 8 K, en poštni
(169) zavoj z 15 kosi franko K 2.50 30-29
— razpošilja po povzetju —

J. RAZBORŠEK, Šmartno pri Litiji.

Blag. gosp.

Piccoli,

lekarinar

Ljubljana.

Pri neki gospe, katera je
trpela dolgo časa na nervozno-
sti, sem vporabljal z izvrstnim
vsehom **Vaše** železnato vino.
Prosim torej, pošljite mi na-
daljnih šest steklenic imenova-
nega vina.

Dr. L. Färber

c. kr. štabni zdravnik.
Raštelj, štev. 19.

V Gorici, 6. junija 1901.

— Je v razprodaji v lekarnah v Celju, Mariboru
ltd. & K 240 steklenica. (262) 10-8

Pouk in vzgoja gluhonemih otrok!

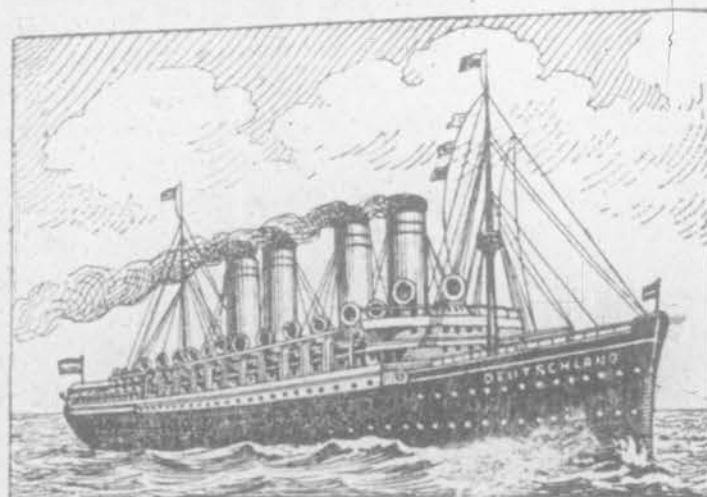

Izprašan učitelj gluhonemih, z daljšo
prakso v tej stroki, sprejme v pouk in
vzgojo gluhoneme otroke slov. staršev.
Starost otrok od 7.—12. leta. Natančneje
informacije v tej zadevi daje učitelj
JOS. ARMIČ v Mozirju, Stajarsko.

Učenec

z dobrim šolskim spričevalom se takoj sprejme
v trgovini mešanega blaga.

(496) Ponudbe na upravnishvo tega lista. 4-4

Največje, najhitrejše

ter najvarnejše vrste

velikanskih parnikov

ki vozijo na

AMERIKO

Hamburg—New-York

(233) 46

le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja, ter daje pojasnila točno in
brezplačno, oblastveno potrjena

Agentura Hamburg-Ameriške Linije

v Ljubljani, Marijin trg štev. 1 — nasproti Frančiškanski cerkvi.

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta štev. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

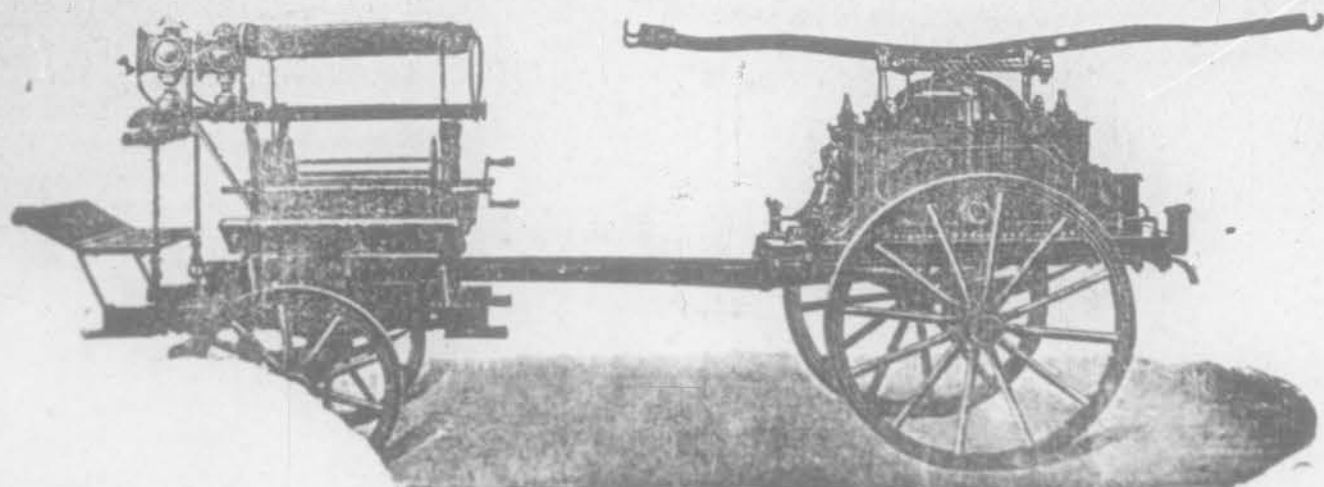
Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoča predmete.

— Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo. —

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

(456) 50-12

Isotoma in tisk D. Hribarja v Celju

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic, kme-
tjskih strojev, I. moravska mehanična tkalnica
cevi in pasov

R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smihov-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9

priporoča slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom
brizgalnice vsake vrste, s patentom proti zmrzlini in s priredbo,
da tiste na obe strani vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice,
s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati delo — naučba v
teku treh dni — ter ne potrebujejo izprašenega strojevodje; dalje
vse drugo gasilno orodje, čelade, pase, sekirice itd., kmetijsko
orodje in Peronospora-brizgalnice. — Roba solidna, elegantna in
cena. Plačila po dogovoru.

Odgozorni urednik in usdajatelj Rudolf Libensky.

VRANSKO, dne 7. decembra 1902

Luka Gradišnik
prakt. zdravnik.

(510)

Pristen

Ia kranjski laneno-oljniati firnež.**I**a čisto kranjsko laneno olje,**I**a sladko jedilno laneno oljepriporoča ADOLF HAUPTMANN,
prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in
(255) kleja v LJUBLJANI. 10-6**Mešane lase**kupiše vsako množino po najvišji ceni JOS.
ERRATH v Mokronogu na Dolenjskem.
(449) 10-9**Postranski zaslužek**trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim,
deloljubnim in stalno naseljenim osebam
s povzetjem zastopa domače zavaro-
valne družbe prve vrste. — Ponudbe
pod „1.798“ Gradec, poste restante.**Osle,** brusne kamne
za srpe in kosepriznana najboljša blago, 100 kosov 8 K, en poštni
(169) zavoj z 15 kosi franko K 2-50 30-29

— razpošilja po povzetju —

J. RAZBORŠEK, Šmartno pri Litiji.

Blag. gosp.

Piccoli,

lekarnar

Ljubljana.

Pri neki gospe, katera je
trpela dolgo časa na nervozno-
sti, sem uporabljal z izvrstnim
uspehom Vaše železnato vino.
Prosim torej, pošljite mi na-
daljnih šest steklenic imeno-
nega vina.

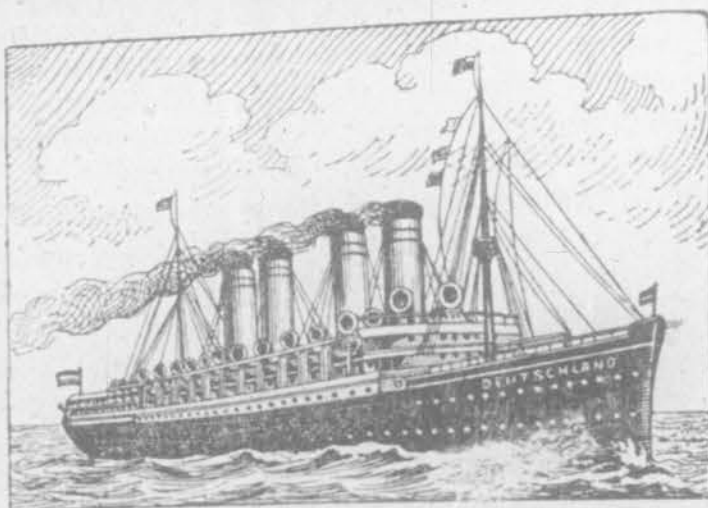
Dr. L. Färber

c. kr. štabni zdravnik.
Raštelj, šte. 19.

V Gorici, 6. junija 1901.

— Je v razprodaji v lekarnah v Celju, Mariboru
itd. & K 240 steklenica. (262) 10-8**Pouk in vzgoja
gluhonemih otrok!**Izprašan učitelj gluhonemih, z daljšo
praksco v tej stroki, sprejme v pouk in
vzgojo gluhoneme otroke slov. staršev.
Starost otrok od 7.—12. leta. Natančneje
informacije v tej zadevi daje učitelj
JOS. ARMIC v Mozirju, Stajarsko.**Učenec**z dobrim šolskim spričevalom se takoj sprejme
v trgovini mešanega blaga.

(496) Ponudbe na upravnništvo tega lista. 4-4

Največje, najhitrejšje

ter najvarnejše vrste

velikanskih parnikov

ki vozijo na

AMERIKO

Hamburg—New-York

(233) 46

le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja, ter daje pojasnila točno in
brezplačno, oblastveno potrjena**Agentura Hamburg-Ameriške Linije**

v Ljubljani, Marijin trg šte. 1 — nasproti Frančiškanski cerkvi.

Trgovina z železnino „MERKUR“**PETER MAJDIČ**

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

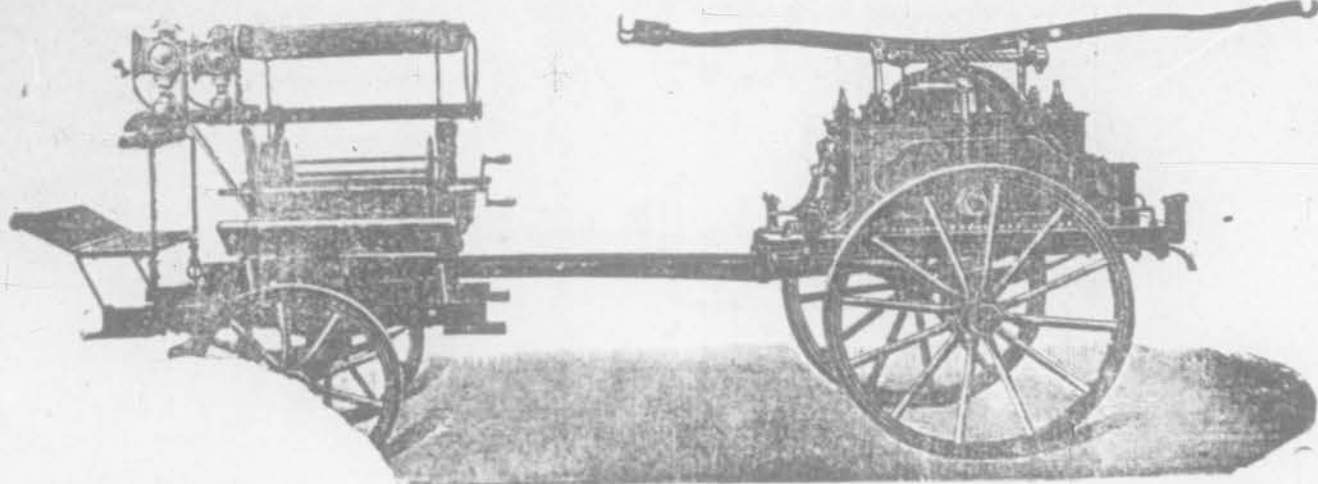
najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.Traverze, cement, strešna lepenka, trse za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoča predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

(456) 50-12

Istotina in tisk D. Hribarja v Celju.

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic, kme-
tjskih strojev, I. moravska mehanična tkalnica
cevi in pasov**R. A. SMEKAL**

v Cechu pri Prostjevu in Smihov-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9

priporoča slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom
brizgalnice vsake vrste, s patentom proti zmrzlini in s priredbo,
da tiste na obe strani vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice,
s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati delo — naučba v
teku treh dni — ter ne potrebujejo izprašenega strojevodje; dalje
vse drugo gasilno orodje, čelade, pase, sekirice itd., kmetijsko
orodje in Peronospora-brizgalnice. — Roba solidna, elegantna in
cena. Plačila po dogovoru.

Odgozorni urednik in usdajatelj Rudolf Libensky.